

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ»

Для студентів
Рівень освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)

Одеса 2020

Рекомендовано Вченою Радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» протокол № від р.

Рецензенти:

Богданова Інна Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор,

Курлянд З.Н. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу: «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Яновська Л.Г.

Методичні рекомендації до навчальної дисципліни «Теорія та методика викладання історії» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія). – Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2020. – 22 с.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Статус дисципліни: Обов’язкова	
	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Історія)	Мова навчання: українська	
		Рік навчання:	
Змістових модулів – 6		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - написання ЕСЕ	Спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія)	Семестр	
Загальна кількість годин –150		5-6-й	5- 6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача - 2	Рівень освіти: перший (бакалаврський)	34+24 год.	2+6 год.
		Практичні, семінарські	
		20+12 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		22+28 год.	28+100 год.
		ІНДЗ: 10 год.	
Вид контролю: іспит			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 64% / 36%
- для заочної форми навчання – 8% / 92%.

2. Пояснювальна записка

Метою курсу є надати здобувачам вищої освіти уявлення про зміст, організацію та методи навчання історії в залежності з віковими особливостями учнів, керуючись метою школи, навчити здобувачів застосовувати різні методи та прийоми ведення навчально-виховної роботи, опираючись на засоби навчання як на уроках історії, так і в позаурочний час, вести методичні дослідження для покращення навчально-виховної роботи.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика викладання історії» здобувачі мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Вікова фізіологія і валеологія», «Філософія», «Історія первісного суспільства», «Історія стародавнього Сходу», «Історія стародавньої Греції та Риму», «Історія України», «Історія середніх віків», «Педагогіка», «Психологія».

Очікувані результати навчання: унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувачі мають

знати:

- методи наукового дослідження, основні фактори процесу навчання, їх об'єктивні зв'язки;
- мету шкільного навчання історії;
- зміст та організацію навчання історії в відповідності з віковими особливостями учнів;
- форми навчальної діяльності, методи та засоби навчання;
- внутрікурсів та міжпредметні зв'язки історії;
- пізнавальні можливості учнів та засоби їх діагностики в шкільних курсах історії;
- форми позакласної виховної роботи та роботи класного керівника.

уміти:

- виявляти рівень знань і вмінь з історії учнів конкретного класу і віку;
- ставити конкретні задачі навчання і визначати ефективність їх реалізації на різних етапах;
- конкретизувати цілі навчання історії по класам, курсам, розділам і темам;
- відбирати історичний зміст на уроках в відповідності з цілями і задачами навчання, пізнавальними можливостями учнів;
- співвідносити зміст навчання з методами, прийомами, засобами що застосовуються в навчальному процесі;
- розробляти плани конспект уроків в залежності від типу та структури уроку;
- застосовувати новітні педагогічні технології в навчальному процесі;
- передбачати і виявляти результати навчання, та коректувати свою педагогічну діяльність.

й опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі теорії та методики викладання історії, здійснювати аналіз процесу навчання в загальноосвітньому навчальному закладі, що передбачає застосування методики викладання історії.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК - 3. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.

ЗК - 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.

ЗК - 9. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.

фахові компетентності спеціальні (ФК)

ФК - 2. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.

ФК - 4. Критичність і самокритичність мислення.

ФК - 8. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.

ФК- 9. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

ФК-20. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

Міждисциплінарні зв'язки: Знання навчальних дисциплін: «Педагогіка», «Філософія», «Психологія», «Історія України» сприяють опануванню здобувачами курсу «Теорія та методика викладання історії»

3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Здобувач приймав пасивну участь у занятті.
	2 бали	Здобувач частково відповів на запитання
	3 бали	Здобувач не повністю відповів на запитання
	4 бали	Здобувач повністю відповів на питання але суть питання розкрив частково
	5 балів	Здобувач дав правильну відповідь та розкрив

		суть питання
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	0 балів	Письмова робота виконана з фактичними помилкам
	10 балів	В роботі викладено суть проблеми, але тема розкрита не повністю, відсутні посилання на використані джерела та літературу
	20 балів	Послідовно і логічно викладено суть завдання, наведені всі необхідні приклади, зроблені посилання на джерела та додаткову літературу.
Контрольна модульна робота (тест)	5 балів	Правильні відповіді на запитання першого рівня складності
	10 балів	Правильні відповіді на запитання першого та другого рівня складності
	15 балів	Правильні відповіді на запитання першого, другого та третього рівня складності

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1-5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Відсутні приклади практичного використання.
6-10 балів	Здобувач не вміє логічно думати, робити власні висновки. Відповіді на запитання формальні, книжкові. Не наведено прикладів практичного використання в освітньому процесі
11-15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Здобувач намагається робити власні висновки, наводить приклади практичного використання в освітньому процесі.
16-20 балів	Здобувач уміє розмірковувати, робити власні висновки. Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 А)	Здобувач розуміє соціальну функцію історика, можливості використання історії та зловживання історією. Здатний виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали,

	музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів. Усвідомлює особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіє базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях. Здобувач готовий до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. Може критично й самокритично мислити. Має навички роботи в групі, вміє розподіляти функції в колективній роботі. Здобувач відкритий, здатний сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштований на діалог, здатний залучати у власні міркування висловлені слушні ідеї. Знає і володіє на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
Добре (82-89 В)	Здобувач розуміє соціальну функцію історика, можливості використання історії та зловживання історією. Загалом здатний виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів. Усвідомлює особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіє базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях. Здобувач в цілому готовий до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. Частково може критично й самокритично мислити. Має навички роботи в групі, вміє розподіляти функції в колективній роботі. Здобувач відкритий, здатний сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштований на діалог, не завжди здатний залучати у власні міркування висловлені слушні ідеї. Знає і володіє на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
(74-81 С)	Здобувач розуміє соціальну функцію історика, можливості використання історії та зловживання історією. Загалом здатний виявляти і опрацьовувати належним чином джерела

	інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) але не завжди може застосовувати для реалізації науково-дослідних проектів. Усвідомлює особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіє базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях. Здобувач в цілому готовий до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. Частково може критично й самокритично мислити. Має навички роботи в групі, вміє розподіляти функції в колективній роботі. Здобувач відкритий, але не завжди здатний сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштований на діалог, не завжди здатний залучати у власні міркування висловлені слушні ідеї. Знає і володіє на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
(64-73 D)	Здобувач частково розуміє соціальну функцію історика, можливості використання історії та зловживання історією. Загалом здатний виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) але не може застосовувати для реалізації науково-дослідних проектів. Загалом усвідомлює особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіє базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях. Здобувач не готовий до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. Частково може критично й самокритично мислити. Має елементарні навички роботи в групі, не вміє розподіляти функції в колективній роботі. Здобувач відкритий, але не завжди здатний сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштований на діалог, але не завжди здатний залучати у власні міркування висловлені слушні ідеї. Погано знає і володіє на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах

	різних типів.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач частково розуміє соціальну функцію історика, можливості використання історії та зловживання історією. Загалом здатний виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) але не може застосовувати для реалізації науково-дослідних проектів. Погано усвідомлює особливості розвитку людства у дописемний період його історії та володіє базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях. Здобувач не готовий до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. Не може критично й самокритично мислити. Має елементарні навички роботи в групі, не вміє розподіляти функції в колективній роботі. Здобувач не завжди здатний сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштований на діалог але не завжди здатний залучати у власні міркування висловлені слушні ідеї. Погано знає і володіє на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач не володіє навчальним матеріалом

4. Засоби діагностування результатів навчання

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- контрольні модульні роботи;
- командні проекти;
- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- творчо-дослідницькі самостійні завдання;
- індивідуальні завдання.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Основні задачі курсу «Теорія та методика викладання історії»

Змістовий модуль 1.

Теорія та методика викладання історії як наука.

Тема 1. Предмет та задачі курсу «Теорія та методика викладання історії».

Функції методики викладання історії. Зв'язок методики викладання історії з іншими науками.

Основні поняття і терміни: дидактика, технологія, методика, історичне пізнання, предмет навчальної дисципліни, завдання навчальної дисципліни, функції методики викладання історії.

Запитання для самоперевірки

1. Дайте визначення поняття «методика».
2. Назвіть основні задачі теорії та методики навчання історії.
3. Розкрийте зв'язок методики навчання історії з іншими науками.
4. Які основні функції методики навчання історії визначені в педагогічній науці.

Тема 2. Структура історичної освіти України.

Структура і зміст державного стандарту по історії. Цілі навчання історії в школі. Функції навчання історії. Навчальна програма з історії, її компоненти.

Основні поняття і терміни: державний стандарт по історії, навчальна програма з історії, компоненти навчальної програми, зміст освіти, функції навчання історії.

Запитання для самоперевірки

1. Розкрийте структуру державного стандарту з історії.
2. Охарактеризуйте навчальну програму з історії України й всесвітньої історії.
3. Які основні питання розкриваються в пояснювальній записці навчальної програми з історії.
4. Назвіть цілі навчання історії за державним стандартом і навчальною програмою з історії.

Змістовий модуль 2.

Пізнавальні можливості учнів, формування умінь та вивчення хронології під час вивчення історії

Тема 3. Пізнавальні можливості учнів при вивченні історії.

Індивідуально-психологічні фактори організації пізнавальної діяльності учнів. Мотивація навчання історії. Рівні пізнавальної самостійності учнів в навчальній діяльності.

Основні поняття і терміни: пізнавальна діяльність, пізнавальні можливості, пізнавальні процеси, пізнавальні стани, індивідуально-психологічні якості особистості, мотивація навчальної діяльності, евристична, проблемна та дослідницька діяльність, творча діяльність, відтворювальна діяльність, перетворювальна діяльність.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть індивідуально-психологічні фактори організації пізнавальної діяльності учнів.
2. Визначте дві групи навчальних мотивів навчання історії.
3. Охарактеризуйте рівні пізнавальної самостійності учнів в навчальній діяльності.
4. Що таке пізнавальний стан, пізнавальний процес в навчанні історії?

Тема 4. Формування умінь учнів під час вивчення історії.

Загальна класифікація умінь. Методика формування умінь. Шляхи формування умінь з історії.

Основні поняття і терміни: уміння, навички, навчально - організаційні уміння, мовленнєві уміння, навчально - інтелектуальні уміння, навчально-інформаційні уміння, рівні пізнавальної активності учнів, прийоми і вміння в навчальній діяльності.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть основні вміння учнів.
2. Розкрийте основні прийоми й уміння в навчальній діяльності.
3. Охарактеризуйте основні вміння учнів при вивченні історії.
4. Розкрийте методику формування умінь.
5. Які ви знаєте шляхи формування умінь з історії?

Тема 5. Вивчення хронології шкільного курсу історії.

Прийоми вивчення хронології. Засоби вивчення хронології. Вивчення письмових джерел. Класифікація історичних джерел.

Основні поняття і терміни: хронологія, синхронні часові зв'язки, визначення тривалості історичних подій, календар подій, хронологічний комплекс, хронологічні, синхроністичні таблиці, письмові джерела, історичні джерела.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть прийоми і засоби вивчення хронології.
2. Охарактеризуйте пізнавальну діяльність учнів при вивченні хронології.
3. Розкрийте види письмових джерел та прийоми їх використання.
4. Які ви знаєте прийоми роботи з документом.

Змістовий модуль 3.

Методи і форми перевірка знань і вмінь учнів на уроках історії

Тема 6. Методи навчання.

Методи і прийоми навчання. Класифікація методів навчання Прийоми розумової діяльності. Дослідницький метод в навчанні.

Основні поняття і терміни: метод, методи навчання, класифікація методів навчання, словесний, наочний, практичний методи, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний методи навчання, репродуктивний, продуктивний методи, аналіз, синтез, порівняння, доведення.

Запитання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте поняття «метод».
2. Дайте класифікацію методів навчання.
3. Які ви знаєте методи і прийоми навчальної діяльності.
4. Назвіть прийоми розумової діяльності.
5. Що таке дослідницький метод в навчанні?

Тема 7. Форми навчання.

Типологія уроку. Структура та методика уроків різних типів. Організація самостійної роботи на уроці історії. Нетрадиційні форми організації навчальної діяльності.

Основні поняття і терміни: форми навчання, типологія уроку, структура уроку, самостійна робота на уроці, нетрадиційні форми організації навчальної діяльності, традиційні форми уроку.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть типи уроків історії та визначте їх дидактичну мету.
2. Структурні компоненти уроку вивчення нового матеріалу.
3. Структурні компоненти уроку формування умінь та застосування знань в практичній діяльності.
4. Структурні компоненти уроку узагальнення та систематизації знань, умінь та навичок.
5. Структурні компоненти уроку контролю та корекції знань, умінь та навичок.
6. Структурні компоненти комбінованого уроку.
7. Які ви знаєте традиційні форми навчання?
8. Назвіть нетрадиційні форми організації навчальної діяльності.

Тема 8. Перевірка знань і вмінь учнів на уроках історії.

Функції перевірки знань і вмінь учнів. Вимоги до перевірки знань. Форми, види і прийоми перевірки знань і вмінь учнів.

Основні поняття і терміни: перевірка знань, функції перевірки знань учнів (навчальна, контролююча), мотивація опитування, мотивація

оцінювання, форми перевірки знань (фронтальна, індивідуальна, групова), види перевірки знань (усний, письмовий, практичний).

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть функції перевірки знань і вмінь учнів.
2. Охарактеризуйте вимоги до перевірки знань.
3. Розкрийте форми перевірки знань і вмінь учнів.
4. Які ви знаєте види і прийоми перевірки знань і вмінь учнів.

Змістовий модуль 4.

Робота з історичними картами та картинами

Тема 9. Робота з картою на уроці історії.

Картографічна наочність на уроках історії. Організація пізнавальної діяльності учнів під час роботи з картою. Методика роботи з контурною картою.

Основні поняття і терміни: історична карта, локалізація, узагальнюючі карти, оглядові карти, тематичні, карти, картосхеми, локальні плани, контурні карти.

Запитання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте картографічну наочність на уроці.
2. Наведіть приклад тематичних, узагальнюючих, оглядових карт.
3. Дайте структуру організації пізнавальної діяльності учнів при роботі з історичною картою.
4. Надайте характеристику історичної карти чим вона відрізняється від географічної.

Тема 10. Робота з картиною на уроці історії.

Види навчальних картин. Засоби роботи учнів з навчальною картиною. Крейдовий малюнок на уроці історії.

Основні поняття і терміни: навчальна картина, тематичні картини, типологічні картини, культурно-історичні картини, портрети.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть види навчальних картин.
2. Охарактеризуйте тематичну картину, культурно-історичну та картину портрет.
3. Наведіть приклад засобів роботи учнів з навчальною картиною.
4. Що таке крейдовий малюнок.

Модуль II

Підготовка вчителя до навчальної та виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі

Змістовий модуль 5.

Підготовка вчителя до уроку історії з застосуванням інноваційних технологій навчання

Тема 11. Підготовка вчителя до уроку історії.

Функції та етапи підготовки до викладання історії. Вимоги до уроку історії. Методика написання плану – конспекту.

Основні поняття і терміни: функції підготовки до уроку (гностична, конструктивна, організаційна, інформативна, контрольно-облікова, коректуюча), етапи підготовки до уроку, зміст історичного матеріалу, структурний аналіз уроку, функціональний аналіз уроку, тема уроку, засоби формування мети уроку, завдання уроку, послідовність уроку, структура уроку, типологія уроку.

Запитання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте функції й етапи підготовки до уроку.
2. Назвіть основні вимоги до уроку історії.
3. Що передбачає підготовка вчителя до уроку.
4. Що таке план-конспект уроку історії і які його структурні елементи?
5. Які визнаєте засоби формування теми та мети уроку історії.

Тема 12. Новітні технології навчання.

Робота з комп'ютером на уроці історії. Блокове навчання. Інноваційні технології в роботі вчителя.

Основні поняття і терміни: новітні технології навчання, інформаційні технології навчання, блокове (тематичне) навчання, опорні сигнали, іконічні моделі.

Запитання для самоперевірки

1. Які етапи передбачає блокове (тематичне) навчання?
2. Які ви знаєте інноваційні технології навчання в сучасній педагогіці й методиці?
3. Охарактеризуйте методику навчання історії за допомогою опорних сигналів.
4. Назвіть етапи роботи з іконічними моделями.

Змістовий модуль 6.

Основні напрямки позаурочної роботи з історії та роботи класного керівника

Тема 13. Основні напрямки позаурочної роботи з історії.

Мета та завдання виховної роботи в позаурочний час. Принципи, методи та форми позаурочної роботи. Методика проведення історичного вечора, історичної олімпіади, тижня історії в школі.

Основні поняття і терміни: виховна робота з історії, позаурочна робота, принципи виховної роботи з історії, методи позаурочної роботи з історії, форми виховної роботи, методика проведення виховних заходів з історії.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть основні напрямки позаурочної роботи з історії.
2. Охарактеризуйте форми позаурочної роботи з історії (масову, групову, індивідуальну).
3. Назвіть принципи позаурочної роботи з історії.
4. Розкрийте методику проведення виховного заходу.

Тема 14. Робота класного керівника.

Функції класного керівника. Тематичне планування виховної роботи.

Основні поняття і терміни: класний керівник, функції класного керівника, виховна робота класного керівника, структурні компоненти роботи класного керівника.

Запитання для самоперевірки

1. Розкрийте функції класного керівника.
2. Охарактеризуйте структурні компоненти роботи класного керівника.
3. Що таке тематичний план виховної роботи і які напрямки там враховуються?
4. Проаналізуйте роботу класного керівника з батьками.

5.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Основні задачі курсу «Теорія та методика викладання історії»												
Змістовий модуль 1												
Предмет та задачі курсу «Теорія та методика викладання історії»												
Вступ. Теорія та методика викладання історії як наука	2	2										
Тема 1. Предмет та задачі курсу „Теорія та методика викладання історії”	6	2	2			2	8					8
Тема 2. Структура історичної освіти України	6	2	2			2	6					6
Разом за	14	6	4			4	14					14

змістовим модулем 1												
Змістовий модуль 2 <i>Пізнавальні можливості учнів, формування умінь та вивчення хронології під час вивчення історії</i>												
Тема 3. Пізнавальні можливості учнів при вивченні історії	10	4	2			4	10					10
Тема 4. Формування умінь учнів під час вивчення історії	10	4	2			4	10					10
Тема 5. Вивчення хронології шкільного курсу історії	10	4	2			4	10					10
Разом за змістовим модулем 2	30	12	6			12	30					30
Змістовий модуль 3 <i>Методи, форми та перевірка знань і вмінь учнів на уроках історії</i>												
Тема 6. Методи навчання	12	4	4			4	12	2				10
Тема 7. Форми навчання	10	4	4			2	14					14
Тема 8. Перевірка знань і вмінь учнів на уроках історії	12	4	4			4	8					8
Разом за змістовим модулем 3	34	12	12			10	34	2				32
Змістовий модуль 4 <i>Робота з історичними картами та картинами</i>												
Тема 9. Робота з картою на уроці історії	12	4	2			6	10		2			8
Тема 10. Робота з картиною на уроці історії	10	4	4			2	12	2	2			8
ІНДЗ					5							

Разом за змістовим модулем 4	27	8	6		5	8	22	2	4			16
Усього годин за 1 модулем	105	38	28		5	34	100	4	4			92
Модуль 2 Підготовка вчителя до навчальної та виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі Змістовий модуль 5 <i>Підготовка вчителя до уроку історії з застосуванням інноваційних технологій навчання</i>												
Тема 11. Підготовка вчителя до уроку історії	12	4	2			6	12	2				10
Тема 12. Новітні технології навчання	10	4	2			4	10					10
Разом за змістовим модулем 5	22	8	4			10	22	2				20
Змістовий модуль 6 <i>Основні напрямки позаурочної роботи з історії та роботи класного керівника</i>												
Тема 13. Основні напрямки позаурочної роботи з історії	8	4	2			2	8	2				6
Тема 14. Робота класного керівника	10	4	2			4	10					10
ІНДЗ					5							
Разом за змістовим модулем 6	23	8	4		5	6	23	2			5	16
Усього годин за 2 модулем	45	16	8		5	16	45	4			5	36
Усього годин	150	54	36		10	50	150	8	4		10	128

5. 2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Модуль 1 Основні задачі курсу «Теорія та методика викладання історії» Тема 1. Теорія та методика навчання історії як наука	2	
2	Тема 2. Структура історичної освіти України	2	

3	Тема 3. Пізнавальні можливості учнів при вивченні історії	2	
4	Тема 4. Формування умінь учнів під час вивчення історії	2	
5	Тема 5. Вивчення хронології в шкільному курсі історії	2	
6	Тема 6. Методи і прийоми викладання і навчання	4	
7	Тема 7. Форми навчання	4	
8	Тема 8. Перевірка знань і вмінь учнів на уроках історії	4	
9	Тема 9. Робота з картою на уроках історії	2	2
10	Тема 10. Робота з картиною на уроках історії	4	2
11	Модуль 2 Підготовка вчителя до навчальної та виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі Тема 11. Підготовка вчителя до уроку історії	2	
12	Тема 12. Новітні технології навчання.	2	
13	Тема 13. Позаурочна робота з історії	2	
14	Тема 14. Робота класного керівника	2	
	Усього годин	36	4

5.3. Самостійна робота

№ з/п	Питання для самостійної роботи	Кількість годин		Форма контролю
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
1	Модуль 1 Основні задачі курсу «Теорія та методика викладання історії» Тема 1. Теорія та методика навчання історії як наука	2	8	доповідь
2	Тема 2. Структура історичної освіти України	2	6	
3	Тема 3. Пізнавальні можливості учнів при вивченні історії	4	10	
4	Тема 4. Формування умінь учнів під час вивчення історії	4	10	
5	Тема 5. Вивчення хронології в шкільному курсі історії	4	10	
6	Тема 6. Методи і прийоми викладання і навчання	4	10	
7	Тема 7. Форми навчання	2	14	
8	Тема 8. Перевірка знань і вмінь учнів на уроках історії	4	8	
9	Тема 9. Робота з картою на уроках історії	6	8	
10	Тема 10. Робота з картиною на уроках історії	2	8	
	Модуль 2 Підготовка вчителя до	6	10	

11	навчальної та виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі Тема 11. Підготовка вчителя до уроку історії			
12	Тема 12. Новітні технології навчання.	4	10	
13	Тема 13. Позаурочна робота з історії	2	6	
14	Тема 14. Робота класного керівника	4	10	
	Усього годин:	50	128	

5.4. Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№ п/п	Завдання	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Модуль 1 Основні задачі курсу «Теорія та методика викладання історії» Концептуальні моделі навчання історії Проаналізуйте емпіричний і теоретичний рівні навчального пізнання історичної освіти	1	1
2	Тематичні зв'язки в навчанні історії Планування історичних курсів	1	1
3	Навчальний комплекс з історії Сучасні підручники історії тенденції удосконалення	1	1
4	Модуль 2 Підготовка вчителя до навчальної та виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі Проаналізувати різні підходи до класифікації методів навчання Сформулювати прийоми розумової діяльності	1	1
5	Охарактеризуйте дослідницький метод навчання	1	1
6	Шляхи формування умінь з історії	1	1
7	Загальні прийоми переказу історичного матеріалу Аналіз картографічної наочності в підручниках історії	1	1
8	Аналіз письмових історичних джерел в підручниках історії	1	1
9	Визначення типології уроку в методичній літературі	1	1
10	Перевірка знань учнів: за і проти Застосування ІКТ в навчальному процесі	1	1
	Усього годин:	10	10

6. Методи навчання

- Лекції
- практичні заняття
- лекції із застосуванням презентацій

7. Форми поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль			Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модулі	Бали	Разом	0–20	0–100
Модуль 1	0–40	0–80		
Модуль 2	0–40			

Шкала оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

8. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення: опорні конспекти лекцій; спеціальна література, яка представлена у бібліотеці університету та в мережі Інтернет; друковані періодичні видання; електронні видання та комп'ютерні методики; психодіагностичні тести в паперовому і електронному вигляді; ілюстративний матеріал

9. Рекомендована література

Базова

1. Баханов К. О. Організація особистісно орієнтованого навчання: poradnik молодого вчителя історії. Харків: Основа, 2008. 159 с.
2. Баханов К.О. Сучасний шкільний підручник історії. Харків: Основа, 2009. 128 с.
3. Венцева Н.О. Дискусійні методи на уроках історії України: 7-8 класи. Харків: Основа, 2006. 160 с.

4. Венцева Н.О. Вивчення історичних постатей на уроках історії України в 8 класі. Харків: Основа, 2010. 142 с.
5. Власов В. Методика формування хронологічних та картографічних умінь на уроках історії України. Київ: Поліпринт, 2012. 96 с.
6. Венцева Н.О. Дискусійні методи на уроках історії України: 7-8 класи. - Харків: Основа, 2007. 128 с.
7. Десятов Д.Л. Методика розвитку історичного мислення засобами наочності. Харків: Основа, 2008. 141 с.
8. Десятов Д.Л. Методика використання наочності на уроках історії стародавнього світу. Харків: Основа, 2009. 143 с.
9. Коляда, І. А. Історія України в завданнях, запитаннях, ілюстраціях : дидактичний матеріал : 8 клас. Київ: Магістр-S, 1998. 112 с.
10. Левітас Ф.Л. Методика викладання історії: посібник учителя. Харків: Основа, 2006. 96 с.
11. Левітас Ф.Л. Методика викладання історії. практикум для вчителя. Харків: Основа, 2007. 112с.
12. Мисан В.О. Сучасний урок історії. Київ: Шкільний світ, 2010. 120 с.
13. Пометун О. І. Методика навчання історії в школі. Київ: Генеза 2006. 328 с.
14. Пометун О. І. Компетентнісно орієнтована методика навчання історії в основній школі : методичний посібник. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 208 с.
15. Сучасний урок : панорама метод. ідей : 11 кл. Харків: Основа, 2005. 160 с.
16. Історія України : Повний комплект для тематичного оцінювання, 7-9 кл.. Харків: Основа, 2006. 176 с.
17. Мокрогуз О.П. Інноваційні технології на уроках історії. Харків: Основа ПП Тріада+, 2007. 192 с.
18. Перевозчиков В.І. Вивчення економічних питань у курсі історії України. Харків.: Основа ПП Тріада+, 2007. 128 с.
19. Терлецька Н. Робота з понятійним апаратом на уроках історії та правознавства. Київ: Шкільний світ, 2005. 128 с.
20. Шкільна програма з історії: становлення змісту. Харків: Основа, 2018. 127 с.
21. Тиждень історії та правознавства в школі. Харків.: Основа, 2007. 160 с.
22. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

Допоміжна

1. Актуальные вопросы методики обучения истории в средней школе. Москва: Просвещение, 1984. 239 с.
2. Бабанский Ю.К. Методы обучения в современной общеобразовательной школе. Москва: Просвещение, 1985. 264с.
3. Богданова І.М. Модульна технологія у професійній підготовці вчителя: Монографія. Одеса: «Учбова книга», 1997. 289с.

4. Вяземский Е.Е. Стрелова О.Ю. Методика преподавания истории в школе. Москва: Просвещение, 1999. 230 с.
5. Гора П.В. Повышение эффективности обучения истории в средней школе. Москва: Просвещение, 1988. 345 с.
6. Лебедева И.М. Организация и проведение исторических олимпиад в 6-9 кл.: кн. для учителя: Из опыта работы. Москва: Просвещение, 1990. 95с.
7. Методика преподавания истории в средней школе: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2108 «История» /С.А. Ежова, И. М. Лебедева и др. Москва: Просвещение, 1986. 272с.
8. Щукина Г.И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся. Москва: Просвещение, 1988. 86 с.